

Datum van
inontvangstneming

:

21/03/2017

Zaak C-76/17

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

13 februari 2017

Verwijzende rechter:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 november 2016

Verzoekende partijen:

SC Petrotel Lukoil SA

████████████████████

Verwerende partijen:

Ministerul Economiei

Ministerul Energiei

Ministerul Finanțelor Publice

Voorwerp van het hoofdgeding

Beroep tegen de beslissing in eerste aanleg van de Curtea de Apel București (hof van beroep Boekarest), ten gevolge op de uitspraak in cassatie met terugverwijzing van de Înalta Curte de Casație și Justiție (Roemeense hof van cassatie), in het kader van administratief beroep strekkende tot vernietiging van een bestuurlijk besluit, een verklaring dat het betrokken bestuursorgaan een met het recht van de Unie onverenigbare belasting in de toekomst niet meer mag innen, en veroordeling van dat orgaan, de uit hoofde van die belasting sinds de toetreding van Roemenië tot de Europese Unie reeds geïnde bedragen terug te betalen vermeerderd met rente.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Verzoek krachtens artikel 267 VWEU om uitlegging van artikel 30 VWEU.

Prejudiciële vragen

1) Staat het bepaalde in artikel 30 VWEU in de weg aan een uitlegging volgens welke de belastingplichtige die feitelijk de last van een heffing van gelijke werking heeft gedragen, teruggaaf van de uit hoofde van die heffing betaalde bedragen kan vorderen, ook wanneer volgens het mechanisme voor de betaling van de heffing deze laatste moet worden afgewenteld op de Europese consument?

2) Is teruggaaf van de bedragen die zijn geïnd als heffing van gelijke werking verenigbaar met de bepalingen van gemeenschapsrecht wanneer de last van de heffing niet wordt afgewenteld op de consument maar feitelijk rust op de belastingplichtige?

Ingeroepen Unierecht en rechtspraak

Artikel 30 VWEU.

Arrest van 14 januari 1997, Comateb e.a./Directeur général des douanes et droits indirects (C-192/95-C-218/95, EU:C:1997:12).

Ingeroepen bepalingen van nationaal recht

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 249/2000 privind constituirea și utilizarea Fondului special pentru produse petroliere (wetsbesluit 294/2000 betreffende de oprichting en het gebruik van het speciale fonds voor aardolieproducten), bekendgemaakt in de Monitorul Oficial al României, Parte I, nr. 647 van 12 december 2000, zoals gewijzigd en aangevuld

Artikel 1, zoals gewijzigd bij wet 142/2006 houdende goedkeuring van de Ordonanța Guvernului nr. 53/2005 (wetsbesluit 53/2005): „er wordt een speciaal fonds voor aardolieproducten wordt opgericht, waarbij in de prijs van op de interne en de externe markt gedistribueerde aardolieproducten, benzine en gasolie, betrokken bij de producent of afkomstig van bewerking, een vast bedrag in RON wordt opgenomen ter hoogte van het equivalent van 0,01 USD per liter, tegen de wisselkoers op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de overdracht”.

Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, (wetsbesluit 92/2003 betreffende het wetboek op de belastingprocedure), opnieuw bekendgemaakt in de Official al României, Parte I, nr. 513 van 31 juli 2007, zoals gewijzigd en bijgewerkt

Artikel 22: „In de zin van deze wet wordt onder ‚fiscale verplichtingen’ verstaan:

- a) de verplichting om belastbare goederen en belastbaar inkomen of, in voorkomend geval, de belastingen, heffingen, bijdragen en andere bedragen die aan de geconsolideerde algemene begroting verschuldigd zijn op te geven;
- b) de verplichting om in de boekhouding en de belastingadministratie de belastingen, heffingen, bijdragen en andere bedragen die aan de geconsolideerde algemene begroting verschuldigd zijn te berekenen en in te schrijven;
- c) de verplichting om de belastingen, heffingen, bijdragen en andere bedragen die aan de geconsolideerde algemene begroting verschuldigd zijn tijdig te betalen;
- d) de verplichting om de verdragingsrente over de belastingen, heffingen, bijdragen en andere bedragen die aan de geconsolideerde algemene begroting verschuldigd zijn te betalen (bijkomende betalingsverplichtingen);
- e) de verplichting om in de boekhouding zoals wettelijk voorgeschreven de door inhouding aan de bron betaalde belastingen en bijdragen te berekenen, te verwerken en in te schrijven;
- f) iedere andere uit hoofde van de belastingwetgeving op de belastingplichtige natuurlijke persoon of rechtspersoon rustende verplichting.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 249/2000 is het speciale fonds voor aardolieproducten (hierna: „speciaal fonds”) opgericht, dat wordt gevormd doordat in de prijs van op de binnenlandse markt – en sinds 2006 voor export – gedistribueerde aardolieproducten, benzine en gasolie, betrokken bij de producent of afkomstig van bewerking, een vast bedrag in RON overeenkomend met het bedrag van 0,01 USD/liter wordt opgenomen.
- 2 Voor uitgevoerde aardolieproducten heeft SC Petrotel-Lukoil SA tussen 2007 en 2010 het bedrag van 77 823 707 RON aan het speciale fonds betaald.
- 3 Van oordeel dat dat bedrag onverenigbaar was met artikel 25 VEG, thans artikel 30 VWEU, heeft SC Petrotel-Lukoil SA op 29 juni 2010 beroep ingesteld bij de Curtea de Apel București met het verzoek om teruggaaf van genoemd bedrag vermeerderd met rente, de verklaring dat de Staat niet gerechtigd was dat bedrag te innen en nietigverklaring van het besluit waarbij het Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (Ministerie van Economische Zaken, Handel en Betrekkingen met het bedrijfsleven) heeft vastgesteld dat het tussen 2007 en 2010 reeds betaalde bedrag geen douanerecht of heffing van gelijke werking vormde en teruggaaf heeft geweigerd.

- 4 Op 12 oktober 2011 heeft de rechter in eerste aanleg het beroep verworpen, in hoofdzaak met de overweging dat verzoekster overeenkomstig het arrest van het Hof van Justitie in de zaken C-192/95 tot en met C-218/95, Comateb e.a., geen nadeel kon inroepen omdat het betrokken bedrag, doordat het was opgenomen in de verkoopprijs, was afgewenteld op de afnemers van de betrokken aardolieproducten.
- 5 Op 22 oktober 2013 heeft de Înalta Curte de Casație op het beroep van SC Petrotel-Lukoil SA de uitspraak van de Curtea de Apel vernietigd en de zaak terugverwezen voor nieuw onderzoek.
- 6 In haar nieuwe uitspraak heeft de Curtea de Apel București op basis van een deskundigenonderzoek in de loop van de procedure vastgesteld dat SC Petrotel-Lukoil SA het litigieuze bedrag niet had opgenomen in de verkoopprijs van de aardolieproducten, maar het met eigen middelen had bekostigd.
- 7 Met de overweging dat het de wil van de Roemeense wetgever was dat de last van de heffing van 0,01 USD/liter zou rusten op de verkrijger van de producten, heeft de Curtea de Apel echter geoordeeld dat de enkele keuze van SC Petrotel-Lukoil SA om de nationale bepaling niet toe te passen op de prijs van uitgevoerde producten en de heffing met eigen middelen te betalen, haar geen recht gaf op teruggaaf aangezien de betaling niet had plaatsgevonden op basis van een definitief onrechtmatig verklaarde bepaling.
- 8 SC Petrotel-Lukoil SA heeft de zaak opnieuw aanhangig gemaakt bij de Înalta Curte de Casație și Justiție, die heeft besloten om het Hof van Justitie twee prejudiciële vragen te stellen.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 SC Petrotel-Lukoil SA, verzoekster in eerste aanleg en in cassatie, betoogt dat de heffing van 0,01 USD/liter een heffing van gelijke werking als een douanerecht is, die met de toetreding van Roemenië tot de Europese Unie op 1 januari 2007 onrechtmatig is geworden wegens strijd met artikel 30 VWEU.
- 10 SC Petrotel-Lukoil SA voegt daaraan toe dat zij wat de verkopen in het buitenland betreft, evenals andere producenten van aardolieproducten in Roemenië, de last van de heffing van 0,01 USD/liter zelf heeft moeten dragen wegens de mededingingsomstandigheden op de buitenlandse markt, waar vrije prijsvorming onder invloed van marktcriteria heerste.
- 11 Verzoekster merkt bovendien op dat het feit dat de belasting is betaald door de belastingplichtige, voor haar recht op teruggaaf irrelevant is aangezien de betrokken bedragen door de Staat zijn geïnd in strijd met het Unierecht. In dit verband moet het Verdrag aldus worden uitgelegd dat de belastingplichtige,

ongeacht welk heffingsmechanisme in de nationale wetgeving is vastgelegd, recht heeft op teruggaaf van de onverschuldigd betaalde bedragen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 12 De verwijzende rechterlijke instantie is van oordeel dat ingevolge de aan de orde zijnde nationale wettelijke voorschriften een heffing op uitgevoerde aardolieproducten rust die in de prijs van die producten is inbegrepen, aangezien de verplichting om de heffing te berekenen en de betrokken bedragen te betalen rust op de bewerkende ondernemingen, in Roemenië gevestigde rechtspersonen.
- 13 SC Petrotel-Lukoil SA, verzoekster in eerste aanleg en in cassatie, heeft echter besloten de betrokken heffing niet in de prijs van de uitgevoerde aardolieproducten op te nemen, maar ze met eigen middelen te betalen om competitief te blijven voor haar exporten.
- 14 De aldus ingevoerde heffing vormt volgens de verwijzende rechterlijke instantie een heffing van gelijke werking als een douanerecht, want het betreft een geldelijke last, zij is eenzijdig opgelegd door de bevoegde instanties van een lidstaat en wordt toegepast wegens het feit dat goederen een grens overschrijden.
- 15 De Înalta Curte de Casație stelt de vraag aan de orde of de belastingplichtige teruggaaf van de heffing van gelijke werking kan vorderen indien hij heeft besloten de last ervan zelf te dragen, terwijl het de bedoeling van de Roemeense wetgever was dat die heffing zou worden afgewenteld op de consument.